

Karta (sylabus) modułu/przedmiotu

PEDAGOGIKA

studia pierwszego stopnia/profil ogólnoakademicki

Przedmiot:	Pedagogika społeczna Social pedagogy	
Rok: I	Semestr: I	
Rodzaje zajęć i liczba godzin:	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Wykład	15	
Ćwiczenia		
Liczba punktów ECTS:	2	

Cel przedmiotu	
C1	Przekazanie podstawowych pojęć z zakresu pedagogiki społecznej, jej genezy oraz miejsca wśród innych nauk pedagogicznych
C2	Kształtowanie umiejętności dostrzegania roli oraz zadań pedagogiki społecznej w kontekście współczesnych przemian społecznych (w wymiarze lokalnym i globalnym); dostrzegania problemów społecznych współczesnego świata;
C3	Ukazanie specyfiki podstawowych środowisk wychowawczych;
C4	Kształtowanie umiejętności dostrzegania i przeciwdziałania problemom współczesnej młodzieży

Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji	
1	<p>Przed rozpoczęciem zajęć z przedmiotu student powinien:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mieć podstawową znajomość realiów praktyki społecznej, • posiadać podstawową wiedzę z zakresu problemów społecznych współczesnego świata, • posiadać umiejętność samodzielnego formułowania poglądów na temat wychowania i edukacji; • posiadać wiedzę z zakresu współczesnych zadań wychowawczo-edukacyjnych w kontekście aktualnych przemian społeczno-kulturowych i politycznych; • posiadać umiejętność krytycznej analizy treści literatury przedmiotu.

Efekty kształcenia	
	W zakresie wiedzy:
EKW1	Zna elementarną terminologię używaną w pedagogice społecznej i rozumie jej źródła oraz zastosowania w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych.
EKW2	Ma elementarną wiedzę o miejscu pedagogiki społecznej w systemie nauk oraz o ich przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami naukowymi.
EKW3	Ma uporządkowaną wiedzę na temat wychowania i pomocy społecznej oraz ich społeczno-kulturowych podstaw.
EKW4	Ma podstawową, uporządkowaną wiedzę o środowiskach wychowawczych, ich specyfice i procesach w nich zachodzących.
	W zakresie umiejętności:
EKU1	Potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych, analizuje ich powiązania z różnymi obszarami działalności pedagogicznej.
EKU2	Potrafi wykorzystywać podstawową wiedzę z zakresu pedagogiki społecznej oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizowania oraz interpretowania problemów wychowawczych i pomocowych, a także motywów i wzorów ludzkich zachowań.
	W zakresie kompetencji społecznych:
EKK1	Ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pedagogicznych w środowisku społecznym;
EKK2	Jest przygotowany do aktywnego uczestnictwa w grupach, organizacjach i instytucjach realizujących działania pedagogiczne i zdolny do porozumiewania się z osobami będącymi i nie będącymi specjalistami w danej dziedzinie.

Treści programowe przedmiotu		
Forma zajęć – wykłady		
	Treści programowe	Liczba godzin
W1	Geneza i rozwój pedagogiki społecznej- przedmiot, zadania i miejsce wśród nauk. Prekursorzy i twórcy pedagogiki społecznej.	1
W2	Typologia różnych środowisk i ich wpływ na wychowanie człowieka.	1
W3	Rodzina jako podstawowe środowisko rozwoju człowieka. Dziecko w rodzinie funkcjonalnej i dysfunkcjonalnej. Zagrożenia prawidłowego rozwoju dziecka w rodzinie.	1
W4	Środowisko społeczno-wychowawcze szkoły. Kompensacja wychowawczych skutków dezorganizacji rodziny.	1
W5	Grupa rówieśnicza jako środowisko wychowawcze.	1
W6	Środowisko lokalne – struktura, funkcje, przemiany.	1
W7	Zakład pracy jako środowisko rozwoju społecznego człowieka.	1
W8	Dysfunkcjonalność państwa i instytucji. Rola organizacji pozarządowych i wolontariatu w rozwiązywaniu problemów osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.	1
W9	Problematyka zdrowia w pedagogice społecznej. Sytuacja społeczna osób chorych, niepełnosprawnych i starych.	1
W10	Ubóstwo jako przejaw niesprawiedliwości społecznej i przedmiot pracy socjalnej. Deprywacja potrzeb ludzkich jako przyczyna rozwarstwienia społeczeństwa.	1
W11	Bezrobocie jako problem społeczny. Programy aktywizacji społecznej i zawodowej bezrobotnych.	1
W12	Bezdomność –polskie propozycje rozwiązywania problemu.	1
W13	Mechanizmy zagrożenia ładu społecznego- kryzys więzi społecznych i wartości oraz agresja i nietolerancja jako źródła problemów społecznych współczesnego świata.	1
W14	Organizacja czasu wolnego i udział jednostki w kulturze jako obszar zainteresowań pedagogiki społecznej.	1
W15	Zagrożenia globalne i lokalne – zastosowanie europejskich trendów w edukacji społecznej.	1
	Suma godzin:	15

Metody i środki dydaktyczne	
M1.	Wykład, prezentacja multimedialna
M2.	Dyskusja
M3.	Praca z tekstem.

Sposoby oceniania	
Ocenianie kształtujące	
F1	Kolokwium pisemne

Ocenianie podsumowujące	
P1	Egzamin

Obciążenie pracą studenta	
Forma aktywności	Średnia liczba godzin na realizowanie aktywności
(Godziny kontaktowe z wykładowcą, realizowane w formie zajęć dydaktycznych – łączna liczba godzin w semestrze)	15
(Godziny kontaktowe z wykładowcą realizowane w formie np. konsultacji – łączna liczba godzin w semestrze)	5
(Przygotowanie się do kolokwium – łączna liczba godzin w semestrze)	10
Studiowanie literatury	15
Opracowanie eseju na temat: „Pedagogika społeczna wobec problemów osób zagrożonych wykluczeniem społecznym”	15
Suma	60

Literatura podstawowa i uzupełniająca
Wybrane fragmenty tekstów

1	<p><u>Literatura podstawowa</u></p> <p>Białobrzeska K., Kawula S. (red.), <i>Człowiek w obliczu wykluczenia i marginalizacji społecznej. Wokół zagadnień teoretycznych</i>, Toruń 2006.</p> <p>Chrostowska B., E. Kartowicz, C. Kurkowski (red.), <i>Pedagogika społeczna wobec problemów współczesnej młodzieży</i>, Toruń 2010.</p> <p>Cichosz M, Leppert R., <i>Współczesne środowiska wychowawcze</i>, Bydgoszcz 2011.</p> <p>Drożdż, <i>Mity i utopie pedagogiczne</i>, Kraków 2000.</p> <p>Frąckowiak T. (red.), <i>Koncepcje pedagogiki społecznej</i>, Poznań 1996.</p> <p>Kamiński A., <i>Funkcje pedagogiki społecznej. Praca kulturalna i socjalna</i>, Warszawa 1997.</p> <p>Kawula S., <i>Człowiek w relacjach socjopedagogicznych</i>, Toruń 2004 (wyd. II).</p> <p>Kosmalska B., <i>Szkoła, telewizja, popkultura, w perspektywie pedagogiki społecznej</i>, Gdańsk 2010.</p> <p>Kwieciński Z., <i>Wykluczanie</i>, Toruń 2002.</p> <p>Malinowski J. A., <i>Dzieci i młodzież szkolna w kręgu agresji</i>, [w:] <i>Środowisko – Młodzież – zdrowie</i>, J. A. Malinowski, A. Zandecki (red.), Toruń 2007.</p> <p>Marynowicz-Hetka E., <i>Pedagogika społeczna</i>, t. 1, Warszawa 2006.</p> <p>Matulka Z., Wójcicka I, <i>Wybrane problemy współczesnej pedagogiki społecznej</i>, Mysłowice 2008.</p> <p>Matyjas B., <i>Współczesne problemy pedagogiki społecznej i pracy socjalnej</i>, Kielce 2007.</p> <p>Pilch T., Lepalczyk I. (red.), <i>Pedagogika społeczna</i>, Warszawa 1995.</p> <p>Peeters, <i>Globalizacja zachodniej rewolucji kulturowej</i>, wyd. S. Loretanki, Warszawa 2010</p> <p>Podgórecki J, Dąbrowska A., Czerwiński K., <i>Bezpieczeństwo w perspektywie komunikowania społecznego i jego uwarunkowania</i>. Toruń 2011.</p> <p>Radziewicz-Winnicki A., <i>Pedagogika społeczna w obliczu realiów codzienności</i>, Warszawa 2008.</p> <p>Trempała E., <i>Edukacja nieszkolna (równoległa)</i>, Bydgoszcz 1993.</p> <p>Wroczyński R., <i>Pedagogika społeczna</i>, Warszawa 1974.</p>
2	<p><u>Literatura uzupełniająca</u></p> <p>Frąckiewicz L. (red.), <i>Niepełnosprawni w środowisku społecznym</i>, Katowice 1999.</p> <p>Grotowska-Leder J., Faliszek K. (red.), <i>Ekskluzja i inkluzja społeczna</i>, Toruń 2005.</p> <p>Janke A. W. (red.), <i>Pedagogika rodziny na progu XXI wieku</i>, Toruń 2004.</p> <p>Kawula S. (red.), <i>Pedagogika społeczna. Dokonania – aktualność – perspektywy</i>, Toruń 2001.</p> <p>Kromolicka B., <i>Pedagog społeczny w meandrach środowiska lokalnego</i>, Szczecin 2008.</p> <p>Kromolicka B., Radziewicz-Winnicki A., Noszczyk-Bernasiewicz M. (red.), <i>Pedagogika społeczna w Polsce po 1989 roku</i>, Katowice 2007.</p> <p>Malinowski J. A., <i>Środowisko lokalne a uwarunkowania pracy szkoły</i>, [w:] K. Denek, T. M. Zimny, <i>Edukacja Jutra. VII Tatrzańskie seminarium naukowe</i>, Częstochowa 2001.</p> <p>Malinowski J. A. (red.), <i>Używanie środków psychoaktywnych przez uczniów w percepcji studentów – kandydatów na nauczycieli. Raport z badań</i>, Toruń 2005.</p> <p>Marynowicz-Hetka E. (red.), <i>Pedagogika społeczna</i>, t. 2, Warszawa 2007.</p> <p>Przećławska A. (red.), <i>Pedagogika społeczna. Kręgi poszukiwań</i>, Warszawa 1996.</p> <p>Radziewicz-Winnicki A., <i>Spółczesność w trakcie zmiany</i>, Gdańsk 2004.</p> <p>Theiss W. (red.), <i>Mała ojczyzna</i>, Warszawa 2001.</p> <p>Wójcik J., <i>Od hipisów do satanistów</i>, Kraków 1992.</p>

Efekt kształcenia	Odniesienie danego efektu kształcenia do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Stopień w jakim efekty kształcenia związane są z przedmiotem	Odniesienie danego efektu do efektów specjalnościowych	Stopień w jakim efekty kształcenia związane są z przedmiotem	Odniesienie danego efektu do efektów nauczycielskich	Stopień w jakim efekty kształcenia związane są z przedmiotem	Cele przedmiotu	Treści programowe	Metody i środki dydaktyczne	Sposoby oceniania
EKW1	K_W01	++					C1,C2	W1,W2,	1,3	F1,P1
EKW2	K_W02	++					C1, C2	W1	1,3	F1,P1
EKW3	K_W03	++			N_W03	++	C2	W3,W4,W5, W7,W10, W11,W12;	1,3	F1,P1
EKW4	K_W10	++			N_W05	++	C3	W3,W4,W5, W6,W7	1,2,3	F1, P1
EKU1	K_U01	++					C2,C4	W1,W13, W15	1,2,3	F1, P1
EKU2	K_U02	+			N_U01	++	C,2, C4	W3,W6,W8 W9, W10,W11, W12,W13, W15	1,2,3	F1, P1
EKK1	K_K03	++			N_K02	++	C2,4	W4,W6,W7, W8,W12, W15	1,2,3	P1
EKK2	K_K07	+					C2,4	W5,W6,W8, W13,W14, W15	1,2,3	P1

Formy oceny – szczegóły

Na ocenę 2 (ndst)	<p>Nie potrafi wymienić podstawowej terminologii używanej w pedagogice społecznej i nie rozumie jej źródeł oraz zastosowania w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych</p> <p>Nie potrafi wskazać miejsca pedagogiki społecznej w systemie nauk oraz o wskazać jej przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami naukowymi</p> <p>Nie ma podstawowej wiedzy na temat wychowania i pomocy społecznej oraz ich społeczno-kulturowych podstaw.</p> <p>Nie ma podstawowej, uporządkowanej wiedzy o środowiskach wychowawczych, ich specyfice i procesach w nich zachodzących.</p> <p>Nie potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych, nie analizuje ich powiązania z różnymi obszarami działalności pedagogicznej.</p> <p>Nie potrafi wykorzystywać podstawowej wiedzy z zakresu pedagogiki społecznej oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizowania oraz interpretowania problemów wychowawczych, opiekuńczych i pomocowych, a także motywów i wzorów ludzkich zachowań.</p> <p>Nie potrafi wskazać sensu, wartości i potrzeby podejmowania działań pedagogicznych w środowisku społecznym. Nie jest przygotowany do aktywnego uczestnictwa w grupach, organizacjach i instytucjach realizujących działania pedagogiczne i nie jest zdolny do porozumiewania się z osobami będącymi i nie będącymi specjalistami w danej dziedzinie.</p>
Na ocenę 3 (dst)	<p>Potrafi wymienić podstawowe terminy używane w pedagogice społecznej, ale nie rozumie jej źródła oraz zastosowania w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych.</p> <p>Potrafi wskazać miejsca pedagogiki społecznej w systemie nauk, ale nie potrafi wskazać jej przedmiotowych i metodologicznych powiązań z innymi dyscyplinami naukowymi.</p> <p>Posiada podstawową wiedzę na temat wychowania i pomocy społecznej oraz ich społeczno-kulturowych podstaw.</p>

	<p>Ma podstawową wiedzę o środowiskach wychowawczych, ale nie potrafi ich scharakteryzować i wskazać specyfiki procesów w nich zachodzących</p> <p>Potrafi dokonać obserwacji i ogólnej interpretacji zjawisk społecznych, nie analizuje ich powiązania z różnymi obszarami działalności pedagogicznej</p> <p>Potrafi w sposób elementarny wykorzystywać podstawową wiedzę z zakresu pedagogiki społecznej oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu wskazania problemów wychowawczych, opiekuńczych i pomocowych, a także motywów i wzorów ludzkich zachowań.</p> <p>Potrafi wskazać sens, wartość i potrzebę podejmowania działań pedagogicznych w środowisku społecznym. Jest przygotowany do biernego uczestnictwa w grupach, organizacjach i instytucjach realizujących działania pedagogiczne i jest zdolny na poziomie elementarnym do porozumiewania się z osobami będącymi i nie będącymi specjalistami w danej dziedzinie.</p>
Na ocenę 3+ (dst+)	<p>Potrafi wymienić podstawowe terminy używane w pedagogice społecznej i rozumie jej źródła oraz zastosowania w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych.</p> <p>Potrafi wskazać miejsce pedagogiki społecznej w systemie nauk oraz wskazać jej przedmiotowe i metodologiczne powiązania z innymi dyscyplinami naukowymi.</p> <p>Potrafi wskazać społeczno-kulturowe podstawy określonych zjawisk z zakresu pedagogiki społecznej.</p> <p>Ma podstawową, uporządkowaną wiedzę o środowiskach wychowawczych, ale nie potrafi ich scharakteryzować i wskazać specyfiki procesów w nich zachodzących.</p> <p>Potrafi dokonać obserwacji i ogólnej interpretacji zjawisk społecznych, oraz ogólnie analizuje ich powiązania z różnymi obszarami działalności pedagogicznej</p> <p>Potrafi w sposób elementarny wykorzystywać podstawową wiedzę z zakresu pedagogiki społecznej oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu wskazania i ogólnego analizowania problemów wychowawczych, opiekuńczych i pomocowych, a także motywów i wzorów ludzkich zachowań.</p> <p>Potrafi wskazać sens, wartość i potrzebę podejmowania działań pedagogicznych w środowisku społecznym. Jest przygotowany do biernego uczestnictwa w grupach, organizacjach i instytucjach realizujących działania pedagogiczne i jest zdolny na poziomie ogólnym do porozumiewania się z osobami będącymi i nie będącymi specjalistami w danej dziedzinie</p>
Na ocenę 4 (db)	<p>Potrafi wymienić i ogólnie scharakteryzować podstawowe terminy używane w pedagogice społecznej i rozumie jej źródła oraz zastosowania w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych</p> <p>Potrafi wskazać miejsce pedagogiki społecznej w systemie nauk, ogólnie je scharakteryzować oraz wskazać jej przedmiotowe i metodologiczne powiązania z innymi dyscyplinami naukowymi</p> <p>Potrafi wskazać społeczno-kulturowe podstawy określonych zjawisk z zakresu pedagogiki społecznej oraz ogólnie je scharakteryzować. Ma podstawową, uporządkowaną wiedzę o środowiskach wychowawczych i potrafi je ogólnie scharakteryzować i wskazać specyfikę procesów w nich zachodzących. Potrafi dokonać obserwacji i szczegółowej interpretacji zjawisk społecznych oraz ogólnie analizuje ich powiązania z różnymi obszarami działalności pedagogicznej.</p> <p>Potrafi w sposób ogólny wykorzystywać podstawową wiedzę z zakresu pedagogiki społecznej oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu wskazania i ogólnego analizowania oraz interpretowania problemów wychowawczych, opiekuńczych i pomocowych, a także motywów i wzorów ludzkich zachowań.</p> <p>Potrafi wskazać i ogólnie scharakteryzować sens, wartość i potrzebę podejmowania działań pedagogicznych w środowisku społecznym. Jest przygotowany do aktywnego uczestnictwa w grupach, organizacjach i instytucjach realizujących działania pedagogiczne i jest zdolny na poziomie ogólnym do porozumiewania się z osobami będącymi i nie będącymi specjalistami w danej dziedzinie.</p>
Na ocenę 4+ (db+)	<p>Potrafi wymienić, ogólnie scharakteryzować podstawowe terminy używane w pedagogice społecznej i wyjaśnić jej źródła oraz zastosowania w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych. Potrafi wskazać miejsce pedagogiki społecznej w systemie nauk, ogólnie je scharakteryzować oraz wskazać i scharakteryzować jej przedmiotowe i metodologiczne powiązania z innymi dyscyplinami naukowymi. Potrafi wskazać i ogólnie scharakteryzować społeczno-kulturowe podstawy określonych zjawisk z zakresu pedagogiki społecznej oraz ogólnie je scharakteryzować.</p> <p>Ma podstawową, uporządkowaną wiedzę o środowiskach wychowawczych i potrafi je ogólnie scharakteryzować i wskazać i scharakteryzować specyfikę procesów w nich zachodzących.</p> <p>Potrafi dokonać obserwacji i szczegółowej interpretacji zjawisk społecznych, oraz szczegółowo analizuje ich powiązania z różnymi obszarami działalności pedagogicznej.</p> <p>Potrafi w sposób szczegółowy wykorzystywać podstawową wiedzę z zakresu pedagogiki</p>

	społecznej oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu wskazania i ogólnego analizowania oraz interpretowania problemów wychowawczych, opiekuńczych i pomocowych, a także motywów i wzorów ludzkich zachowań. Potrafi wskazać i ogólnie scharakteryzować sens, wartość i potrzebę podejmowania działań pedagogicznych w środowisku społecznym. Jest przygotowany do aktywnego i kreatywnego uczestnictwa w grupach, organizacjach i instytucjach realizujących działania pedagogiczne i jest zdolny na poziomie ogólnym do porozumiewania się z osobami będącymi i nie będącymi specjalistami w danej dziedzinie.
Na ocenę 5 (bdb)	<p>Potrafi wymienić i wyczerpująco scharakteryzować podstawowe terminy używane w pedagogice społecznej i wyjaśnić jej źródła oraz zastosowania w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych. Potrafi wskazać miejsce pedagogiki społecznej w systemie nauk, wyczerpująco je scharakteryzować oraz wskazać i scharakteryzować jej przedmiotowe i metodologiczne powiązania z innymi dyscyplinami naukowymi. Potrafi wskazać i wyczerpująco scharakteryzować społeczno-kulturowe, podstawy określonych zjawisk z zakresu pedagogiki społecznej oraz też wyczerpująco je scharakteryzować. Ma wszechstronną, uporządkowaną wiedzę o środowiskach wychowawczych i potrafi je scharakteryzować oraz wskazać i scharakteryzować specyfikę procesów w nich zachodzących. Potrafi dokonać obserwacji i wyczerpującej interpretacji zjawisk społecznych, oraz wyczerpująco analizuje ich powiązania z różnymi obszarami działalności pedagogicznej.</p> <p>Potrafi w sposób wyczerpujący wykorzystywać podstawową wiedzę z zakresu pedagogiki społecznej oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu wskazania i wyczerpującego analizowania oraz interpretowania problemów wychowawczych, opiekuńczych i pomocowych, a także motywów i wzorów ludzkich zachowań.</p> <p>Potrafi wskazać i wyczerpująco scharakteryzować sens, wartość i potrzebę podejmowania działań pedagogicznych w środowisku społecznym. Jest przygotowany do aktywnego i kreatywnego uczestnictwa w grupach, organizacjach i instytucjach realizujących działania pedagogiczne i jest zdolny na swobodnego (adekwatnego) porozumiewania się z osobami będącymi i nie będącymi specjalistami w danej dziedzinie.</p>

Autor programu:	dr Halina Bejger
Adres e-mail:	hbejger@wp.pl
Jednostka organizacyjna:	Instytut Matematyki i Informatyki PWSZ w Chełmie – Katedra Pedagogiki